

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

7. SINIF

AHLAKİ DAVRANIŞLAR

Güzel Ahlaki Tutum ve Davranışlar

BU ÜNİTE BOYUNCA NELER ÖĞRENDİK ?

Ahlak nedir ?

Güzel ahlaki tutum ve davranışlardan

- Adalet
- Dostluk
- Dürüstlük
- Öz Denetim
- Sabır
- Saygı ve Sevgi

BU DERSİMİZDE NELER ÖĞRENECEĞİZ ?

Güzel ahlaki tutum ve davranışlardan

- *Sorumluluk*
- *Vatanseverlik*
- *Yardımseverlik*

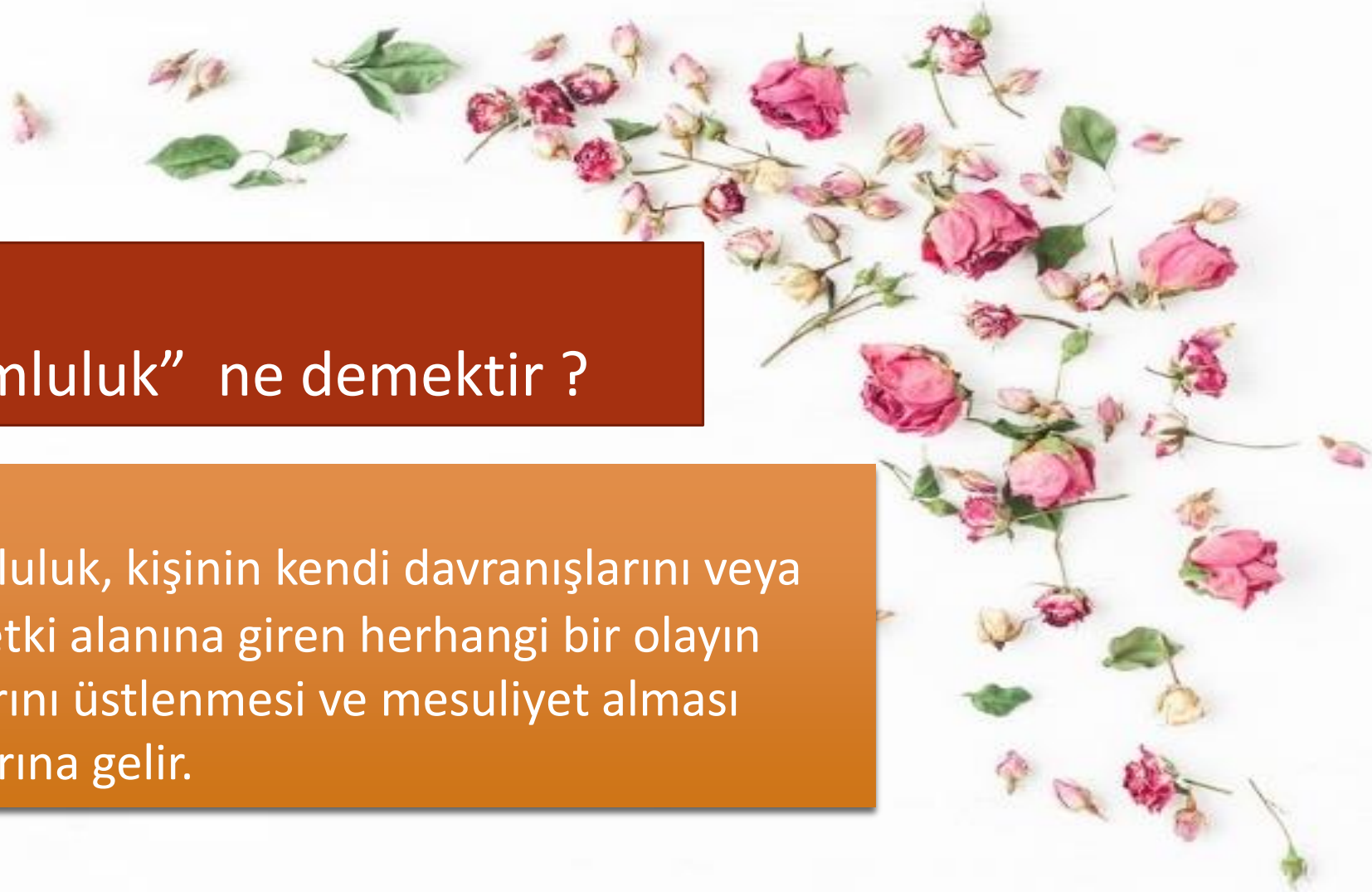
kavramlarını öğreneceğiz.

“Sorumluluk” ne demektir ?

Sorumluluk, kişinin kendi davranışlarını veya kendi yetki alanına giren herhangi bir olayın sonuçlarını üstlenmesi ve mesuliyet alması anlamlarına gelir.

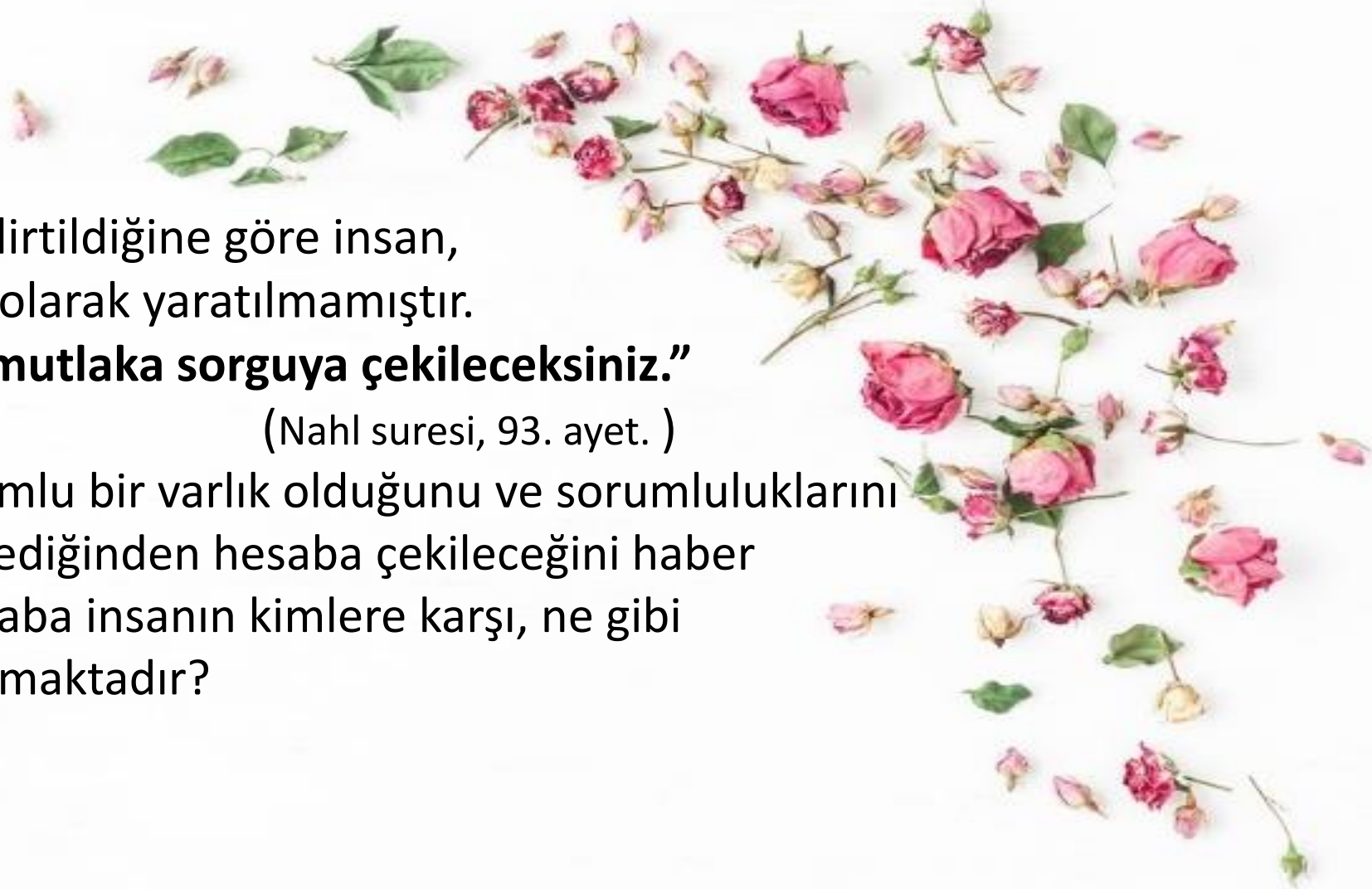

Kur'an-ı Kerim'de belirtildiğine göre insan, boş yere ve amaçsız olarak yaratılmamıştır.

"...Yaptıklarınızdan mutlaka sorguya çekileceksiniz."

(Nahl suresi, 93. ayet.)

ayeti de insanın sorumlu bir varlık olduğunu ve sorumluluklarını yerine getirip getirmediğinden hesaba çekileceğini haber vermektedir. Peki, acaba insanın kimlere karşı, ne gibi sorumlulukları bulunmaktadır?

Başlıca sorumluluklarımız nelerdir ?

- ➔ **Doğaya ve topluma karşı**
- ➔ **Akraba ve komşularımıza karşı**
- ➔ **Anne ve babamıza karşı**
- ➔ **Kendimize karşı**
- ➔ **Peygamberimize (sav.) karşı**
- ➔ **Allah'a (c.c.) karşı**

Doğaya ve Topluma Karşı Sorumluluklarımız

Doğa bize Allah'ın (c.c.) emanetidir.

Rabbimiz (c.c.) , çevremizdeki her şeyi mükemmel bir denge içinde yaratmıştır.

Yemyeşil ağaçlarıyla, şırıl şırıl akan sularıyla, tertemiz havasıyla, çeşit çeşit bitki ve hayvanlarıyla tabiat, içinde muhteşem güzellikleri barındırmaktadır.

Doğaya ve Topluma Karşı Sorumluluklarımız

Allah'ın (c.c.) zenle yarattığı evre, hem insanların hem de diğerk canlıların yaşam alanıdır.

Doğaya ve Topluma Karşı Sorumluluklarımız

Çevreyi korumak, temiz tutmak ve güzelleştirmek de başlıca sorumluluklarımızdan biridir.

Doğaya ve Topluma Karşı Sorumluluklarımız

“(Mümin) kardeşine tebessüm etmen sadakadır.
İyiliği emredip kötülükten sakındırman sadakadır.
Yolunu kaybeden kimseye yol göstermen sadakadır.
Yoldan eziyet veren şeyleri kaldırıp atman da senin
için sadakadır.”

(Tirmizî, Birr, 36.)

Doğaya ve Topluma Karşı Sorumluluklarımız

Peygamberimiz (s.a.v) buyuruyor ki;
“Yerde olanlara merhametli olun ki,
gökte olanlar da size rahmet etsin.”
(Tirmizi; Birr, 16.)

Akraba ve Komşularımıza Karşı Sorumluluklarımız

- Yakınlarımızı ziyaret edip hâl ve hatırlarını sormak,
- Komşu ve akrabalarımıza iyilik edip ikramda bulunmak, onların haklarına saygılı olmak ,
- İyi ve kötü günlerinde komşu ve akrabalarımızın yanında olmak, bu sorumluluklarımızdan başlıcalarıdır .

Akraba ve Komşularımıza Karşı Sorumluluklarımız

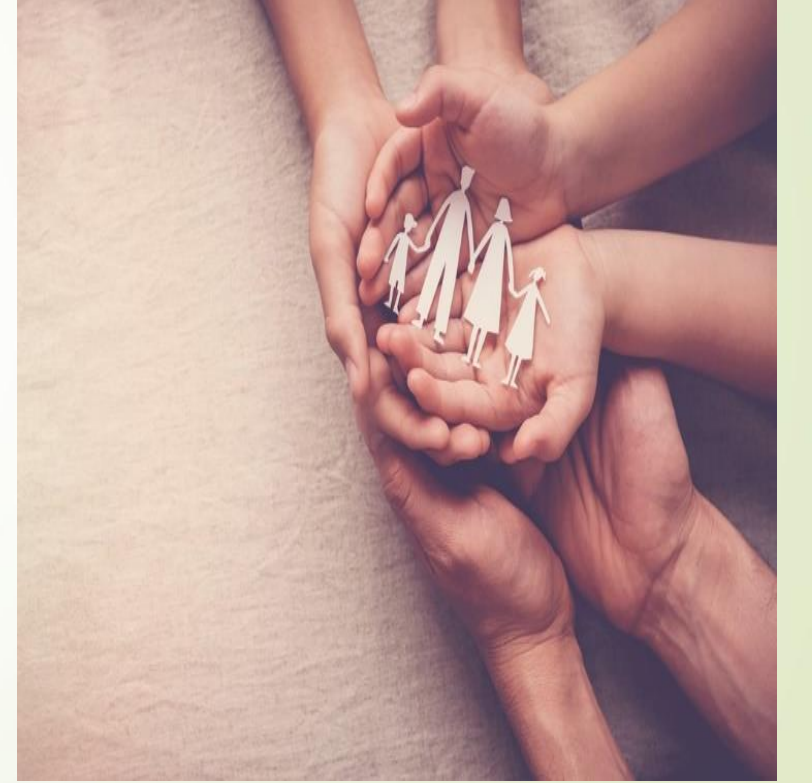
Bu konuda yüce Allah(c.c.) şöyle buyurmaktadır:
“...Allah’a karşı gelmekten ve akrabalık bağlarını koparmaktan sakının. Şüphesiz Allah, üzerinizde bir gözetleyicidir.”
(Nisâ suresi, 1. ayet .)

Peygamber efendimiz(s.a.v) ise şöyle buyurmaktadır:
“Müslüman, insanların elinden ve dilinden emin olduğu kimsedir.”
(Buhari, iman, 4/10 .)

Anne ve Babamıza Karşı Sorumluluklarımız

- Anne ve babamız ,doğduğumuzdan itibaren bizim için her türlü fedakârlığı severek yaparlar.
- Bizim sağlıklı ve mutlu olmamız, iyi yetişmemiz için çaba harcarlar ve bunu yaparken de bizden hiçbir karşılık beklemezler.
- Öyleyse bizler de onlara karşı sorumluluklarımızın bilincinde olmalıyız.

Anne ve Babamıza Karşı Sorumluluklarımız

- Anne ve babamıza iyi davranmalı,
- Onları sevip saymalı,
- Kendilerini üzecek söz ve davranışlardan kaçınmalıyız.

Kendimize Karşı Sorumluluklarımız

- Kötü alışkanlıklardan uzak durmak,
- Doğru ve dengeli beslenmek ,
- Haram lokma yememek ,
- Derslerimize iyi çalışmak ,
- Bilgili ve kültürlü bir birey olmak için gayret göstermek .

Peygamberimize (s.a.v.) Karşı Sorumluluklarımız

Peygamberimiz (s.a.v.) , Allah'ın (c.c) mesajlarını insanlara öğretilip açıklamış, yaşayışıyla da bize örnek olmuştur.

Ö üstün bir ahlaka sahiptir ve bizim için en güzel örnektir.

Peygamberimiz (s.a.v.) bir hadisinde, “**Ben ancak ahlaki güzellikleri tamamlamak için gönderildim.**” buyurmuştur.

(Malik b. Enes, Muvatta, Hüsnü'l-Hulk, 8.)

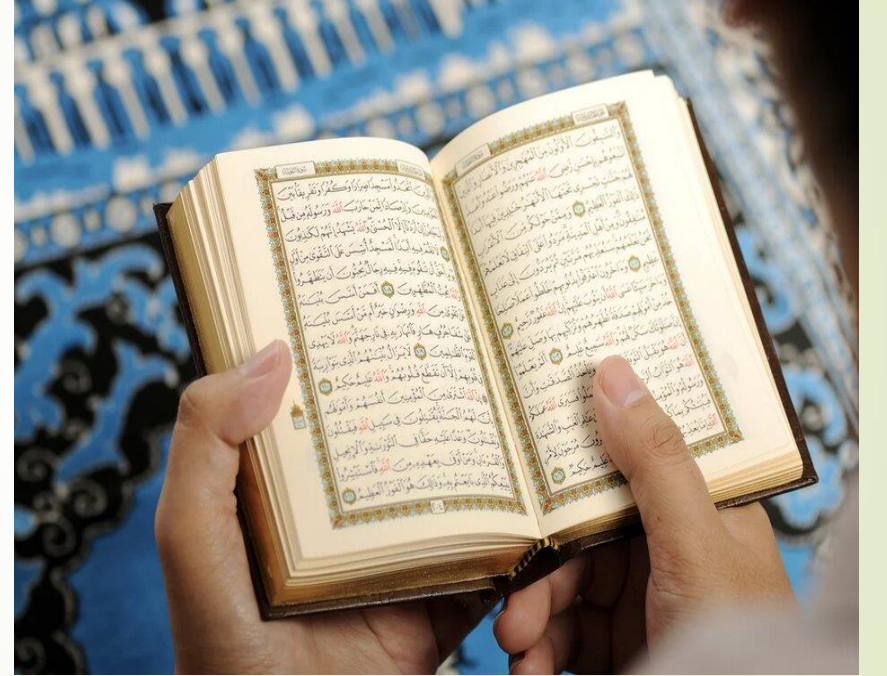

Peygamberimize (s.a.v.) Karşı Sorumluluklarımız

Kur'an-ı Kerim ' de Allah (c.c.) şöyle buyurmaktadır .

“Kim Peygamber’e itaat ederse Allah’a itaat etmiş olur. Kim yüz çevirirse (bilsin ki) biz seni onlara bekçi göndermedik.”

(Nisâ suresi, 80. ayet.)

Allah'a (c.c.) Karşı Sorumluluklarımız

Bizi yaratılanların en üstünü olarak yaratan Rabbimize karşı sorumluluklarımız yok mudur ?

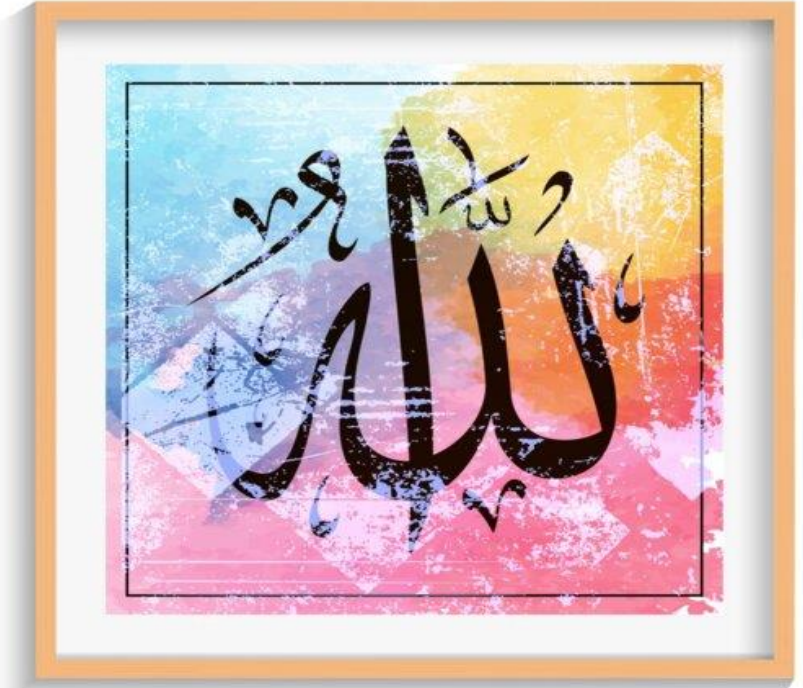
Allah'a (c.c.) Karşı Sorumluluklarımız

İnsanın öncelikli sorumluluğu Allah'a (c.c.) karşıdır.

İnsan, her şeyden önce Allah'ı (c.c.) tanımalıdır.

Allah' ı (c.c.) gerçekten tanıyabilen insan Onunla yakınlaşmak ister.

Sonrasında ise Rabbimize gönülden kulluk eder.

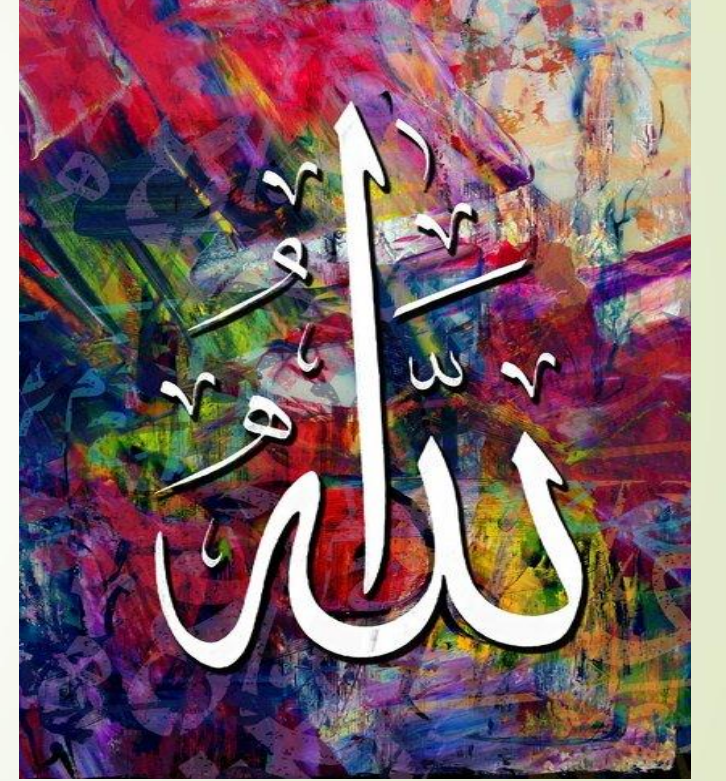

Allah'a (c.c.) Karşı Sorumluluklarımız

Rabbimiz(c.c.) buyuruyor ki:

“Allah, bir kimseyi ancak gücünün yettiği şeyle yükümlü kılar. Onun kazandığı iyilik kendi yararına, kötülük de kendi zararınadır....”

(Bakara suresi, 286. ayet.)

Vatanseverlik

Vatan, insanın üzerinde yaşıdığı ve değer verdiği topraktır.

Vatansever ise vatanını, milletini büyük bir tutkuyla seven, bu uğurda her türlü fedakarlıkta bulunan kişidir.

Vatan , sadece üzerinde yaşanılan bir toprak olmayıp ayrıca orada yaşayan insanın kimliğinin bir parçasıdır.

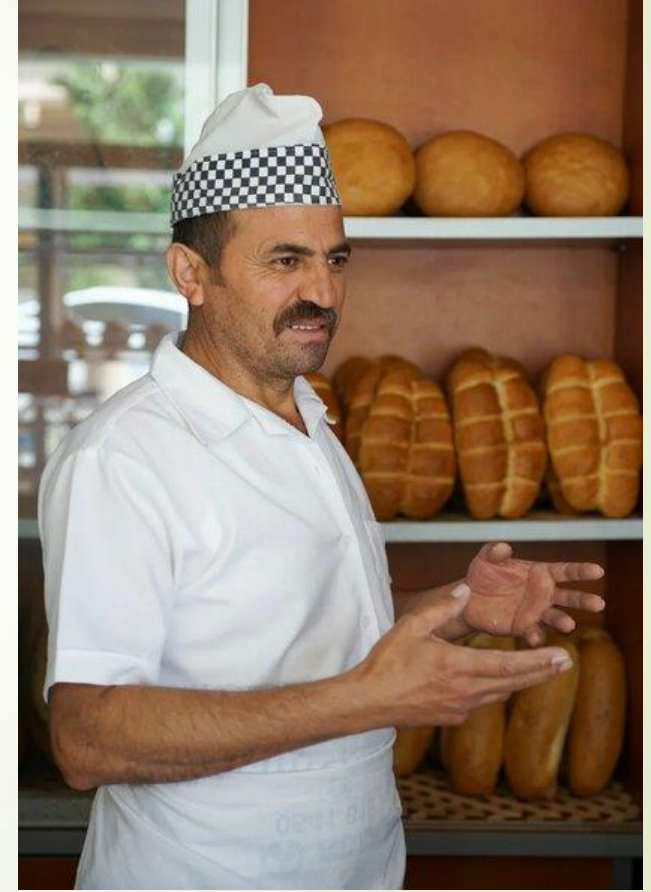
İnsanlar yaşadıkları topraktan aldıkları kültür ve değerlerle donanır ve milleti meydan getirir.

Din, dil, gelenek gibi değerler, üzerinde yaşayan vatandaşlar için yaşadığı toprağı daha değerli kılar ve millet şuurunu hareket etmeye de aracı olur.

Millet şuuruna sahip olan vatansever kişi ülkesine asla ihanet etmez.

Memleketini seven insan onu kalkındırıp geliştirecek faaliyetler için çalışır, ülkesine zarar verecek her türlü tutum ve davranıştan uzak durur.

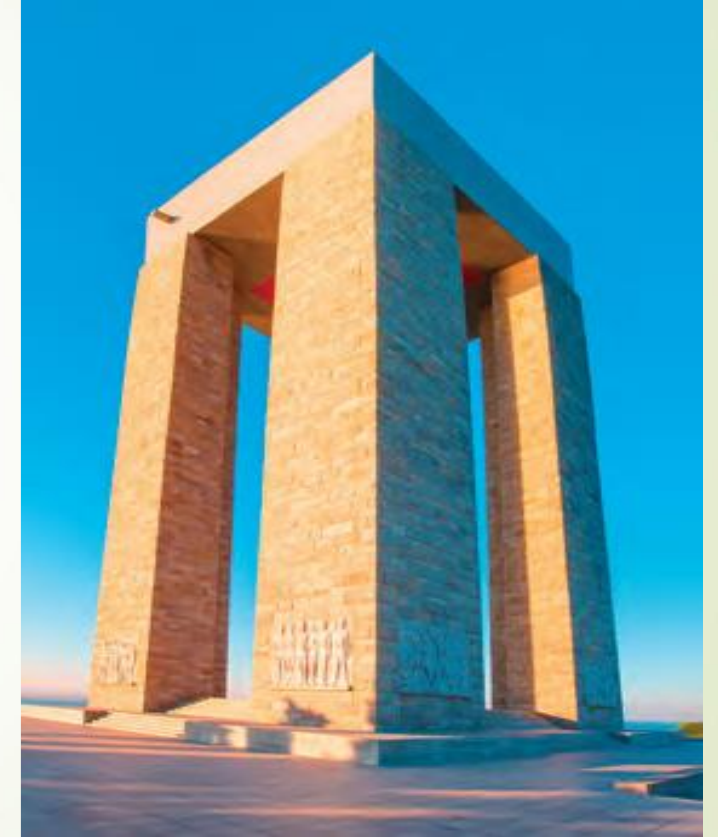

İslam dininde şehitlik ve gazilik övülen mertebeler olmuştur.

Şehit, Allah yolunda ve kutsal kabul edilen din, vatan, namus, mal, can uğruna öldürülendir.

Gazi ise savaşa gidip büyük yararlılıklar gösteren ve sağ olarak dönen müminlere denir.

Rabbimiz(c.c.) buyuruyor ki:

"Allah yolunda öldürülenleri sakın ölü sanmayın. Bilakis onlar diridirler; Rableri tarafından rızıklandırılırlar..."

(Âl-i İmrân Suresi, 169. ayet.)

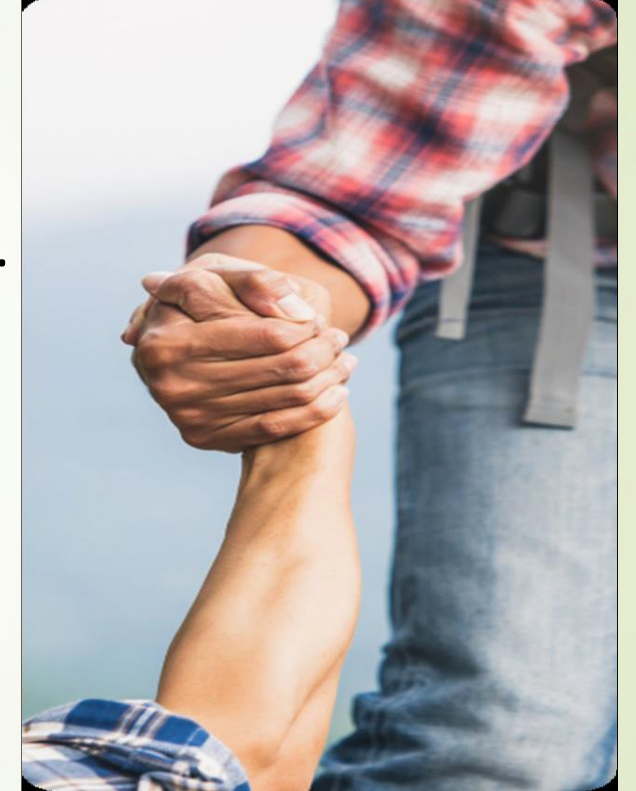

Yardımseverlik

Yardımsever; yoksullara, düşkünlere, yardıma muhtaç olanlara iyilik ve yardım etmeyi seven kişidir.

Yardımsever olmak iyi bir insan olmanın gereğidir.

Çünkü iyi insan başkalarının ihtiyaçlarına duyarsız kalmaz ve onlara yardımcı olur.

İslam dini , müslümanları yardımseverliğe teşvik etmiş ve yardımların ihtiyaç sahiplerini incitmeden yapılmasını istemiştir.

Kur'an-ı Kerim'de yardım edilmesi gereken kişiler belirtilmiş ve yardım etmenin kibir ve övünme gibi duygulara sebep olmaması gerektiği vurgulanmıştır.

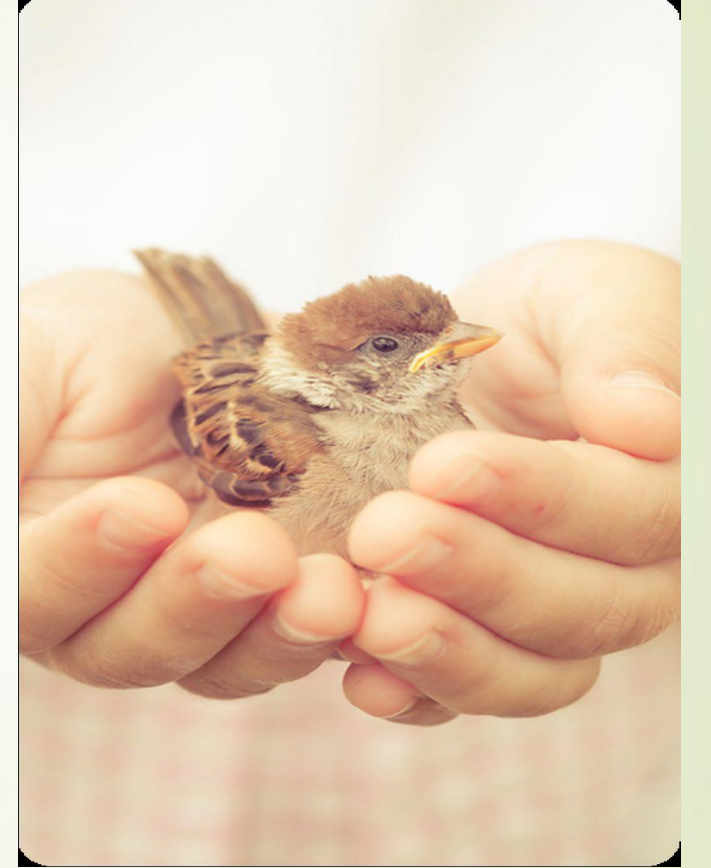

Sevgili peygamberimiz(s.a.v.) , paylaşmanın malı eksiltmeyeceğini aksine bereketlendireceğini söylemiştir.

Bizler de yardımseverliği bir ahlak olarak benimsemeli, çevremizdeki insanlara yardım etmeliyiz.

Bilmeliyiz ki yardımseverlik insanı bencil davranışlardan uzaklaştırır , duyarlı ve cömert bir insan haline getirir.

Rabbimiz(c.c.) buyuruyor ki:

"Allah'a ibadet edin ve ona hiçbir şeyi ortak koşmayın. Ana babaya, akrabaya, yetimlere, yoksullara, yakın komşuya, uzak komşuya, yanınızdaki arkadaşına, yolcuya, elinizin altındakilere iyilik edin. Şüphesiz Allah, kibirlenen ve övünen kimseleri sevmez."

(Nisâ suresi, 36. ayet.)

"... İyilik ve takva üzere yardımlaşın. Günah ve düşmanlık üzere yardımlaşmayın. Allah'a karşı gelmekten sakının..."

(Mâide suresi, 2. ayet.)

SORULAR

Aşağıdaki bilgilerden doğru olanların başına “✗”, yanlış olanların başına “✓” yazınız.

- (✗) Makam, zenginlik, fakirlik, komşuluk ya da acizlik gibi sebeplerle adaletten vazgeçilebilir.
- (✓) Ahlak kelime anlamı olarak insanın huylarının etkisiyle ortaya koyduğu iradeli davranışlarının bütünüdür.
- (✗) İslam dini, Müslümanları yardımseverliğe teşvik etmiş ve yardımların ihtiyaç sahiplerini incitilerek yapılmasını istemiştir.
- (✓) İslam dini, Müslümanları vatanını sevmeye ve korumaya teşvik etmiştir. Tehditlere karşı korunmasını ve mücadele edilmesini istemiştir.
- (✗) Dürüst insan başkalarını aldatmaz ancak zor durumda kalırsa yalana başvurur.

Onlar bollukta ve darlıkta Allah için harcarlar, öfkelerini yutkunurlar, insanları affederler. Allah da güzel davrananları sever.” (Âl-i İmran suresi, 134. ayet)

Aşağıdakilerden hangisi bu ayette övülen davranışlardan biri **değildir?**

- A) Eli açık olmak
- B) Öfkeyi kontrol etmek
- C) Tatlı dilli olmak
- D) Bağışlayıcı olmak

“Ben, haklı olduğu hâlde çekişmeyi bırakan kimse için cennetin avlusunda bir köşk, şaka da olsa, yalan söylemekten kaçınan kimse için cennetin ortasında bir köşk ve ahlâkı güzel olan kimse için de cennetin en yüksek yerinde bir köşk verileceğine kefilim.” (Ebu Davud, Edeb 7)

Aşağıdaki tutumların hangisi bu hadisin mesajına **aykırıdır?**

- A) Münakaşa etmekten kaçınmak
- B) Aldatmaktan uzak durmak
- C) Şaka amacıyla kandırmak
- D) Yeteri kadar konuşmak

“Kulların sabaha eriştiği her gün (yeryüzüne) iki melek iner. Bu iki melekten biri, ‘Allah’ım malını hayır yolunda harcayan kişiye onun yerine yenisini ver.’ der. Diđer de ‘Allah’ım malını hayır yolunda harcamayan kişinin malını telef et.’ der.”

Bu hadisin mesajı aşağıdaki değerlerden hangisiyle ilişkilendirilebilir?

- A) Dostluk
- B) Vatanseverlik
- C) Sorumluluk
- D) Yardımseverlik

'Benim Marketim' adlı proje ile öğrencilerin ihtiyaç duyduğu gıda maddelerinin bulunduğu bir sergi açılmıştır. Bu sergiden satın alınan malların bedelinin para kutusuna atılması istenmiştir. Kasiyer çalıştırılmayan bu projede alışveriş yapanların nezaket kurallarına dikkat ettiği ve bütün öğrencilerin aldıkları ürünlerin fiyatını ödedikleri görülmüştür.

Bu proje ile öğrencilerde aşağıdaki hususlardan hangisinin gelişmesi **beklenmez?**

- A) Toplumsal kurallara uyma hassasiyetinin
- B) Hak ve adalet duygusunun
- C) Sorumluluk bilincinin
- D) Paylaşma davranışının

“Ey iman edenler! Kendiniz, ana babanız ve en yakınlarınızın aleyhine de olsa Allah için şahitlik yaparak titizlikle adaleti ayakta tutan kimseler olun. Şahitlik ettiğiniz kişiler ister zengin ister fakir olsun adaletten ayrılmayın. ...”

(Nisa suresi, 135. ayet)

Bu ayete göre

- I. Yalancı şahitlikten uzak durulmalıdır.
  - II. Yalancı şahitlik edenler uyarılmalıdır.
  - III. Şahitlik ederken Allah'ın (c.c.) rızası gözetilmelidir.
- sonuçlarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I.
- B) I ve II.
- C) I ve III.
- D) II ve III.

Bu dersimizde neler öğrendik ?

Güzel ahlaki tutum ve davranışlardan

- **Sorumluluk**
- **Vatanseverlik**
- **Yardımseverlik**

hakkında bilgi sahibi olduk.

BENİ DİNLEDİĞİNİZ İÇİN TEŞEKKÜR EDERİM

Hazırlayan
Mehmet Akif ARKLAN